

21. Co říkají apokryfní evangelia?

Jedna z 54 částých otázek o Ježíši Kristu a církvi, na které odpovídá tým profesorů historie a teologie Navarrské univerzity.

20.03.2023

Mezi apokryfními evangelií, která se v církvi rozšiřovala ve II. století a později, nacházíme v podstatě tři různé typy: zaprvé ty, z nichž se zachovaly na papyrusu jen některé části a jsou značně podobné kanonickým evangeliím; zadruhé ty,

které se zachovaly kompletní a zbožně vyprávějí o Ježíšovi a Panně Marii; a nakonec zbývající, které pod jménem některého z apoštolů předkládají nauky cizí, jež se liší od těch, které církve pokládala za pravou apoštolskou tradici.

První druh je vzácný a jen stěží přináší něco nového, asi proto, že o jejich obsahu se toho moc neví. Patří sem fragmenty „Petrova evangelia“, které vyprávějí o utrpení Páně.

V druhé skupině apokryfů je nejstarší tzv. „Jakubovo protoevangelium“ popisující pobyt Panny Marie v chrámu od jejích tří let a volbu svatého Josefa, vdovce, který se má o ni, jakmile dovrší dvanácti let, starat. Chrámoví kněží shromáždili všechny vdovce a vybrali Josefa, protože z jeho hole vyletěla holubice. Pozdější apokryfy, které zaznamenávají stejný příběh, například „Pseudo-Tomášovo

evangelium“, vyprávějí, že hůl zázračně rozkvetla. Protoevangelium také podrobněji líčí Ježíšovo narození, když se Josef s Marií vydali do Betléma. Vypráví, že svatý patriarcha hledal porodní bábu, která by u porodu potvrdila panenství Marie. V podobném duchu mluví další apokryfy, například „Narození Marie“, které obšírněji vypráví o narození Panny rodičům Jáchyma a Anny, když tito byli již staršího věku. Ježíšovo dětství a zázraky, které jako dítě konal, vypráví „Pseudo-Tomášovo evangelium dětství“. Úmrtí svatého Josefa je hlavním tématem „Příběh Josefa tesaře“. V arabských apokryfech dětství, už pozdějších, se pozornost upírá na Tři Krále, kterým etiopský apokryf dává jména, jež si získala velkou popularitu. Velmi oblíbeným námětem v dalších apokryfech, například „Kniha o úmrtí Panny Marie“ nebo „Pseudo-Meliton“, byla smrt a Nanebevzetí

Panny Marie, které vypráví, že skonala obklopena apoštoly a že Pán její tělo přenesl v nebeském voze. Všechny tyto zbožné legendy se ve středověku hojně šířily a pro mnohé umělce byly velkou inspirací.

Další druh apokryfů jsou apokryfy obsahující bludařské učení. Svatí Otcové je zmiňují, aby ukázali na jejich závadnost, a často jim dávají jména heretiků, od kterých pochází, například Marcion, Badsilides, Valentin, nebo jména těch, pro koho byly určené, například Židé nebo Egypťané. Jindy titíž Otcové obviňují bludaře z toho, že dávají svým naukám jméno některého z apoštolů, hlavně Jakuba nebo Tomáše. Informace svatých Otců se potvrdily objevením asi čtyřiceti gnostických spisů v Nag Hammadi (Egypt) v roce 1945. Obvykle to jsou domnělá, tajná zjevení Ježíše, nemající jakoukoliv záruku. Líčí Boha Stvořitele jako níže postaveného a zkaženého boha

(Demiurgo); získání spásy pro člověka je na základě poznání svého božského původu.

54 otázek o Ježíši Kristu a církvi

Gonzalo Aranda

.....

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/21-corikaji-apokryfni-evangelia/> (02.04.2026)